روزنامه شرق

دوشنبه ۱۶ خرداد ۱۴۰۱ • ۶ ذی‌القعده ۱۴۴۳ • ۶ می ۲۰۲۲ • سال نوزدهم • شماره ۴۲۹۵ • ۱۲ صفحه • ۱۰۰۰۰ تومان

یادداشتی از احمد شیرزاد برای مرحوم دعایی

... رفیق بود و صمیمی

همین ۴۲ سال پیش بود، در نیمه‌های خرداد ۱۳۵۹. دانشگاه‌ها در پی دوره‌ای از تنش در آستانه قفل و بست انقلاب فرهنگی بودند و موج عظیمی از نیروهای دانشجویی در تلاطم اینکه کجا بروند تا کار زمین‌مانده‌ای را به دست بگیرند. خبری رسید که آری سیدمحمود دعایی از عراق آمده و سرپرست روزنامه اطلاعات شده، باید به دادش رسید، چون با محیط ایران ناآشناست و کسی را ندارد.

همین صفحه

رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای پنجم شهر تهران

تابلوهای شهری صرف برندسازی شهردار می‌شود

محمدجواد حق‌شناس، رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای پنجم شهر تهران، چندان از عملکرد فرهنگی دوره گذشته رضایت ندارد. او معتقد است تنها ۲۵ درصد آنچه در حوزه فرهنگ سیاست‌گذاری شده، اجرائی شده و دلیل آن هم انتخاب اشتباه مدیران فرهنگی در دوره گذشته بوده است.

صفحه ۷

در «شرق» امروز می‌خوانید: نمود شعر در قالب داستان؛ تقطیر اندیشه، حداقلی‌بگیران ۵۷/۴ درصد افزایش و سایر سطوح ۱۰ درصد به اضافه ۶۵۰ هزار تومان، در جست‌وجوی خانه‌ای که دردها را می‌فهمد و یادداشت‌هایی از: نعمت احمدی، بابک زمانی

سرمقاله

گنج زری بود در این خاکدان

جاوید قربان‌اوغلی

خبر بسیار تلخ و ضایعه بسیار سنگین بود. سیدمحمود دعایی، سرو بلند نهضت، یار وفادار امام و بانگ رسای خمینی در ایام داغ و درفش تا عزلت، در روز عروج ملکوتی مقتدای خود رخ در نقاب خاک کشید و به جوار حق پر گشود؛ روحانی بی‌ادعایی که تندیس فروتنی و تواضع بود. رحمت و رضوان خدا بر او باد که شاهد صادقی بر «عاش سعیدا و مات سعیدا» بود.

شاعر بلندآوازه‌ای در رثای جهان پهلوان تختی سروده بود:

از این پس بی تو ایران‌شهر
درفش افتخاری بر بازوی کدامین یل برافرازد؟
به‌دل مهر که بسپارد؟

درمانده‌ام. قلم عاجز از بیان قطره‌ای از اقیانوس بی‌کران گوهر وجود «دعایی» است. کسی که در عنفوان جوانی چونان ابراهیم خلیل به میان آتش رفت و در حلقه اول یاران خمینی قرار گرفت. در سال‌های غربت مشاوری امین برای مقتدای خود بود و تا آخرین لحظه حیات بر عهدی که با او بسته بود، وفادار ماند.

چند سال قبل یکی از اعضای دفتر امام تعریف می‌کرد پس از ورود امام به ایران، دعایی، محتشمی‌پور و دیگر روحانیونی که در نجف حلقه اول یاران خمینی بودند، بدون چشمداشت به گوشه‌ای رفتند تا راهی را که ۱۵ سال قبل برگزیده بودند، این بار پس از پیروزی در گوشه‌ای ادامه دهند و باری از دوش انقلاب بردارند.

امام که متوجه غیبت آنها شده بود، روزی به حاج احمد گفته بود: «احمد پس دوستان من دعایی، محتشمی و... کجایند؟».

دعایی، توسلی، محتشمی، فردوسی‌پور و... تاریخ نانوشته زوایای پنهان سلوک و رهبری امام بودند. تاریخ مبارزه امام با تحجر و متحجرانی که خون به دل امام کردند؛ همانانی که کاسه آبی را که مصطفی در آن آب نوشیده بود، آب کشیدند. جریانی که امام پیش‌بینی کرده بود، پس از من و برای انتقام از من به بعضی از نزدیکان و دوستانم تهمت‌هایی که من آنها را ناروا می‌دانم، بزنند و با آتشی که باید من را بسوزانند، آنان را بسوزانند و احیانا به صورت دفاع از من، انتقام من را از آنها بگیرند.

دعایی قامت استوار مبارزه با تحجر، خرافه‌پرستی و دین‌فروشان زاهدنمایی است که در پشت سر امام پنهان شده‌اند تا به اندیشه و آرمان‌های متعالی و مترقی ایشان ضربه بزنند.

دعایی نماد «وصل» بود. نامهربانی دوستان را به جان خرید و با فراخی سینه‌ای که به پهنای دریا بود برای همدلی دوستداران امام و انقلاب، از آبروی خود مایه گذاشت. برای دعایی اتحاد وفاداران به ایران و انقلاب شاقول تلاش و کوشش بود و در این راه از لوم لائمان بیمی بر خود راه نداد. روزنامه اطلاعات را که امام به او سپرد، به پایگاهی تبدیل کرد که مروج اعتدال، رواداری، وفاداری به امام و آرمان‌های انقلاب اندیشمندان، هنرمندان و شعرای دلسوخته کشور بود. بیش از ۴۰ سال بود که دعایی را می‌شناختم. پس از شهادت حاج مهدی عراقی و حوادثی که بر کیهان رفت، به اتفاق دوستانی چون جلال رفیع و... به اطلاعات هجرت کردیم. به‌جرئت می‌توانم ادعا کنم پس از رخدادهای ۱۳۸۸ و اتهاماتی که به او زدند، در سراشیب افتاد. مرگ ناباورانه محتشمی‌پور، رفیق و همراه او در سال‌های نهضت که او نیز پس از آن حوادث غم‌بار، هجرت را برگزید، داغ سهمگینی بر جسم نحیف و روح لطیف دعایی بود. این فراق یک سال طول کشید تا روح دعایی به سوی خمینی و محتشمی‌پور پر کشید.

نلسون ماندلا در مراسم تشییع پیکر والتر سیسولو، رفیق و همراه خود در دوران مبارزه، گفت: مطمئن هستم وقتی نوبت من فرابرسد، والتر در آن جهان در صف استقبال‌کنندگان به من خوشامد خواهد گفت. دعایی عزیز رفت و با رفتنش داغ سنگینی بر دل کسانی گذاشت که شیفته مشی و مرام و مردانگی او بودند.

خوشا به حال دعایی که خمینی و محتشمی‌پور در صف استقبال‌کنندگان به او خوشامد خواهند گفت.

گنج زری بود در این خاکدان
کو دو جهان را به‌جوی می‌شمرد

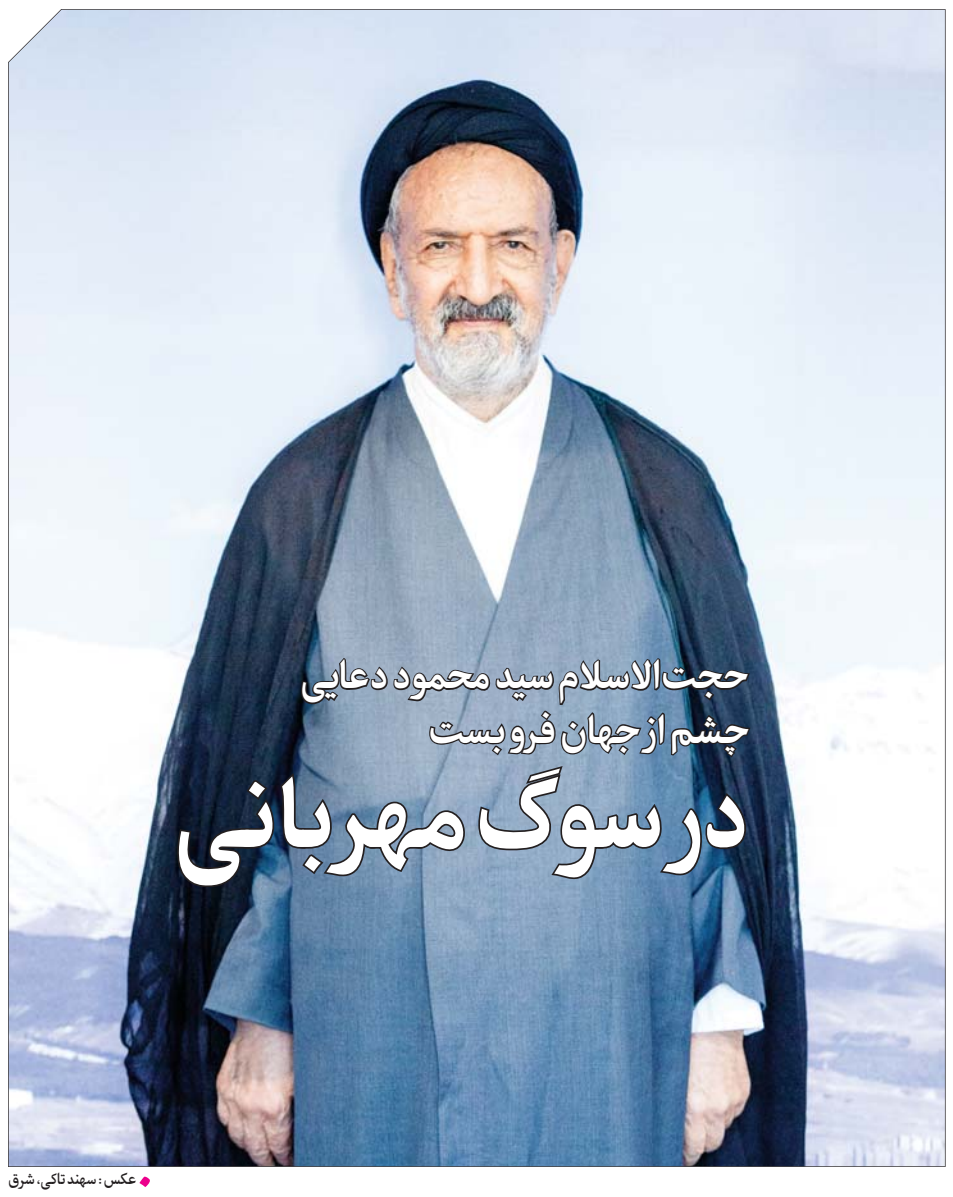

حجت‌الاسلام سید محمود دعایی
چشم از جهان فرو بست

در سوگ مهربانی

عکس: سهند تاکی، شرق

روز گذشته خبر رسید حجت‌الاسلام سیدمحمود دعایی، نماینده شش دوره مجلس، یار دیرین امام و همراه او در نجف که یکی از بنیان‌گذاران مجمع روحانیون مبارز است، به ملکوت اعلی پیوست. شخصی که شاید بتوان او را به صراحت مردی برای تمام فصول نامید؛ چراکه اعتدال او در رفتار باعث شد در سال‌های اخیر که ارتباط اصلاح‌طلبان با حاکمیت کم‌رنگ‌تر شده است، به پل ارتباطی میان آنها بدل شود. حجت‌الاسلام دعایی که رفاقتی کهنه با امام خمینی داشت و مرید او به شمار می‌رفت، در سالروز آغاز قیام خونین ۱۵ خرداد به یاران خود پیوست.

حجت‌الاسلام دعایی، سیاست‌مدار اصلاح‌طلب معتدلی است که به دلیل رفاقت دیرین با بنیان‌گذار انقلاب، در دوران اقامت امام خمینی در نجف، ایشان را همراهی کرد. او در سال‌های ۵۷ تا ۵۸ سفیر ایران در عراق بود و در سال ۱۳۹۳ نشان افتخار جهادگر عرصه فرهنگ و هنر را دریافت کرد.

زندگی‌نامه: سیدمحمود دعایی در سال ۱۳۲۰ از پدری یزدی و مادری کرمانی به دنیا آمد و همراه مادرش ساکن کرمان شد. بعد از پایان دوران دبیرستان به حوزه علمیه کرمان رفت و علوم دینی را فراگرفت. او پس از پشت سر گذاشتن سطوح اولیه حوزوی در کرمان، به حوزه علمیه قم رفت و در سال ۴۶ سطوح عالیه حوزه را به پایان رساند. از همان سال تحت تعقیب رژیم شاهنشاهی قرار گرفت؛ به همین دلیل مخفیانه به عراق گریخت و در آنجا تحصیلات علوم اسلامی را ادامه داد. در این دوران تلاش‌های وسیعی جهت استردادش صورت گرفت که مأموران رژیم گذشته در این زمینه موفق نشدند.

سوابق اجرائی: دعایی پیش از پیروزی انقلاب در ایران و سایر کشورها فعالیت سیاسی داشت. در همین راستا، به اروپا و کشورهای خاورمیانه مانند لبنان، عربستان، سوریه، اردن، افغانستان و پاکستان سفر کرد. او در جریان مبارزات سیاسی خارج از کشور به مدت هفت سال سخنگوی نهضت روحانیت مبارز در ایران بود و نماینده امام خمینی و رابط ایشان با مسئولان عالی‌رتبه عراقی محسوب می‌شد. این روحانی و شخصیت برجسته، در زمان اقامت در عراق، تهیه‌کننده و مجری برنامه رادیویی نهضت روحانیت در ایران بود که در مبارزه با رژیم پهلوی پخش می‌شد. دعایی همچنین از سال ۱۳۵۹ تا قبل از مرگش به‌عنوان سرپرست مؤسسه اطلاعات مشغول فعالیت بود. علاوه بر این، او از دوره اول تا ششم مجلس شورای اسلامی نیز به‌عنوان نماینده مردم در پارلمان حضور داشت. گفتنی است دعایی از اعضای جامعه روحانیت مبارز تهران به شمار می‌رفت که در آستانه انتخابات مجلس سوم به همراه جمعی دیگر از اعضا، انشعاب کرده و مجمع روحانیون مبارز را تشکیل دادند. او که شش دوره کرسی نمایندگی مردم تهران در مجلس را داشت، در انتخابات مجلس هفتم و مجلس هشتم (که در لیست ائتلاف اصلاح‌طلبان قرار داشت)، به دلیل قدرت‌گرفتن اصولگرایان در آن سال‌ها، نتوانست به مجلس راه یابد، اما همچنان سمت مدیرمسئولی روزنامه اطلاعات را تا به امروز حفظ کرده بود.

مؤسسه اطلاعات: محمود دعایی پس از انقلاب و قرارگرفتن مؤسسه اطلاعات زیر نظر ولی‌فقیه، به‌عنوان مدیر این مؤسسه منصوب شد. روزنامه اطلاعات از دهه ۶۰ به واسطه ستون «دو کلمه حرف حساب» به قلم کیومرث صابری‌فومنی (گل‌آقا) از رقیب دیرینه خود کیهان پیشی گرفت و سر زبان‌ها افتاد. همین اتفاق مبارک، زمینه انتشار هفته‌نامه طنز «گل‌آقا» را در سال‌های بعد رقم زد که تحولی عظیم در روزنامه‌ها محسوب می‌شد.

پیام‌های تسلیت: گفتنی است تا زمان نگارش این گزارش، برخی چهره‌ها و شخصیت‌های سیاسی ازجمله سیدحسن خمینی یادگار امام، محمدرضا عارف معاون‌اول خاتمی و نماینده مردم تهران در مجلس دهم، محمدجواد ظریف وزیر امور خارجه دولت روحانی، علی شمخانی دبیر شورای عالی امنیت ملی، اسماعیلی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، محمدجواد آذری‌جهرمی وزیر ارتباطات دولت روحانی در هیئت نظارت بر مطبوعات و... درگذشت این روحانی و شخصیت برجسته سیاسی را تسلیت گفتند.

سفارش رهبر انقلاب به جوانان و بخش های مختلف اجتماعی برای هوشمندی در مقابله با ترفندهای دشمن

نگذارید از انقلاب هویت‌زدایی کنند

گرایش امروز مردم به انقلاب و دین از روز اول انقلاب یقینا بیشتر است

گزارش تیتر یک را در صفحه ۴ بخوانید

پای لنگ بودجه برای اهداف شهری

۶

فرهاد مجیدی ترسو یا ماجراجو؟

۹

پرونده

«شرق» بررسی کرد؛ شورای حکام از فردا کار خود را آغاز می‌کند
آیا با تخاصم و اجماع علیه ایران می‌تواند به اهداف خود دست یابد

ریل‌گذاری برای «ماشه»

این پرونده را در صفحه های ۲، ۳ و ۵ بخوانید

نصرت‌الله تاجیک • قاسم محبعلی • عبدالرضا فرجی‌راد • آبرت یعقوزیان • ابوالقاسم دلفی • علی نوری‌پور

یادداشت

...رفیق بود و صمیمی

احمد شیرزاد

همین ۴۲ سال پیش بود، در نیمه‌های خرداد ۱۳۵۹. دانشگاه‌ها در پی دوره‌ای از تنش در آستانه قفل و بست انقلاب فرهنگی بودند و موج عظیمی از نیروهای دانشجویی در تلاطم اینکه کجا بروند تا کار زمین‌مانده‌ای را به دست بگیرند. خبری رسید که آری سیدمحمود دعایی از عراق آمده و سرپرست روزنامه اطلاعات شده، باید به دادش رسید، چون با محیط ایران ناآشناست و کسی را ندارد. همین‌طور هم بود. با خود از عراق ایل و طایفه‌ای نیاورده بود. برای ما بچه‌های انقلاب سیدمحمود دعایی صدایی رسا و محکم بود که یک‌تنه «رادیوی صدای روحانیت مبارز ایران» را در حوالی سال‌های ۵۰ و قبل از پیروزی انقلاب اداره می‌کرد. به‌شدت مورد اعتماد رهبر فقید انقلاب، امام خمینی(ره)، فرزندش احمد خمینی و خاندان ایشان بود. هفته‌ای نبود که به بیت امام(ره) رفت‌وآمد نکند. دعایی در سال ۱۳۵۹ گمانم دهه چهارم زندگی‌اش را تجربه می‌کرد و بسی جوان بود. مجموعه نیروهایی که برای مدیریت مؤسسه عظیم اطلاعات به کار گرفت، همگی از او هم جوان‌تر بودند و به جز تک‌وتوکی در دهه سوم زندگی به سر می‌بردند. مؤسسه اطلاعات فقط تحریریه یک روزنامه نبود و اکنون هم نیست. چندین مجله و نشریه نیز زیرمجموعه آن هستند و بخش‌های گسترده فنی و امکانات چاپی آن را به ملغمه‌ای از بخش‌های کارگری، خدماتی و فرهنگی تبدیل کرده‌اند که مدیریت آن را به‌مراتب پیچیده‌تر می‌کند. ما که آمدیم طیفی ۴۰، ۵۰ نفره از نیروهای دانشجویی یا تازه‌فارغ‌التحصیل بودیم که یا فکر می‌کردیم دستی بر قلم داریم یا توانی در مدیریت و اجرا.

ادامه در صفحه ۴

یادداشت روزنامه‌نگاران

ما که جز خوبی از او ندیدیم

محمد مهاجری

۱- کمتر از دو هفته پیش با جمعی از اصحاب رسانه در جلسه‌ای حضور داشتیم که مرحوم آقای دعایی میزبانش بود. شخصا به استقبال تک‌تک میهمان‌ها در جلوی ساختمان روزنامه اطلاعات آمد و به همه خوشامد گفت. همه را یک جور تحویل گرفت، بدون توجه به سن و سابقه. هنگام خداحافظی هم به بدرقه تک‌تک میهمان‌ها آمد. با همه خوش‌وبش کرد و با هرکدام، شوخی متناسب با روحیه‌اش. موقع ناهار هم بدون آنکه لحظه‌ای بنشیند، کفگیر به دست از همه پذیرایی می‌کرد.

۲- اگر بگویم دعایی از معدود انسان‌های باشرفی بود که می‌شناختم، اصلا غلو نیست. تا به حال کسی نگفته که از او غیبت شنیده است؛ خودم چند بار شاهد بودم که هنگام مطرح‌شدن غیبت فردی دیگر، مسیر حرف را تغییر می‌داد.

۳- به‌شدت ساده‌زیست بود و هنوز همان پیکانی را سوار می‌شد که از سال‌ها دور مرکبش بود. هنگام ورود به جلسات، با وجود اصرارهایی که او را به صدر مجلس دعوت می‌کردند، در اولین جای خالی می‌نشست و گاهی که با اصرار مجبور به صدرنشینی می‌شد، با اکراه می‌پذیرفت.

۴- مشی روزنامه و روزنامه‌نگاری‌اش، کپی شیوه زیستش بود. مسالمت، انصاف، عدالت، پرهیز از تندروی و منطقی، شاخص‌ترین ویژگی‌هایی بود که از او به روزنامه اطلاعات سرایت کرده بود.

۵- چند سالی بود که دیگر نمی‌خواست در روزنامه اطلاعات باشد، اما تدبیر بزرگان کشور چنین بود که یار دیرین امام و گنجینه خاطرات، همچنان بر صدر بزرگ‌ترین، معتبرترین و قدیمی‌ترین روزنامه کشور بنشیند.

۶- چندین سال قبل بعد از یک مجلس ختم دیدمش. کنار مسجد روی پله نشسته بود. از او خواهش کردم به محل کارش برسانمش. گفت با دوستی آمده‌ام که همین اطراف است و به‌زودی می‌رسد، اگر با تو بیایم شاید ناراحت شود. تا آمدن دوستش با او هم‌کلام شدم. لحظاتی بعد گفت دوستم آمد. پیکانی از راه رسید که آرم روزنامه اطلاعات روی بدنه‌اش حک شده بود. دوست آقای دعایی در واقع راننده‌اش بود، ولی او از اسم «راننده» استفاده نکرد.

۷- ما اهالی رسانه، پدری مهربان، بااخلاق، مؤدب، دلسوز، اهل اصلاح ذات‌البین، متواضع، مردمی و به‌شدت دوست‌داشتنی را از دست داده‌ایم. هم او بود که وقتی بر پیکر اهالی فرهنگ نماز می‌خواند، پشت سرش می‌ایستادیم و ذکر نماز را زمزمه می‌کردیم. و حالا شهادت می‌دهیم که: اَلّهُمَّ إِنَّا لَانَعْلَمُ مِنْهُ إِلّا خَیْراً (ما جز خوبی از او سراغ نداریم).

۸- رفتنش در باورمان نمی‌گنجد، اما رفته است، آن‌هم هم‌زمان با ایام سالگرد رحلت پیر و مرادش.

خبر

مصوبه شورای عالی کار درباره حقوق بازنشستگان تأمین اجتماعی تصویب شد

حداقلی‌بگیران ۵۷/۴ درصد افزایش و سایر سطوح ۱۰ درصد به اضافه ۶۵۰ هزار تومان

وزارت کار اعلام کرد با هدف افزایش عادلانه مستمری، دولت مصوبه شورای عالی کار درباره حداقل‌بگیران بازنشسته تأمین اجتماعی را تصویب کرد. براساس مواد ۹۶ و ۱۱۱ قانون تأمین اجتماعی، افزایش مستمری مستمری‌بگیران سازمان تأمین اجتماعی هر سال به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، به نحوی که حداقل دریافتی مستمری‌بگیران از حداقل حقوق مصوب همان سال کارگران کمتر نباشد. وفق مصوبه شورای عالی کار مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۱۹ حداقل دریافتی کارگران برای سال ۱۴۰۱ به مبلغ ۵.۵۸۰.۰۰۰ تومان در ماه رسید. درخصوص حداقل حقوق بازنشستگان، ازکارافتادگان و مجموع مستمری بازماندگان سازمان تأمین اجتماعی که به موجب قوانینی ازجمله مواد ۹۶ و ۱۱۱ قانون تأمین اجتماعی نباید از حداقل مزد کارگری کمتر باشد، با رعایت قوانین مربوط و لحاظ مصوبه شورای عالی کار، میزان دریافتی آنان معادل حداقل حقوق و دستمزد کارگران شاغل تعیین و با افزایش ۵۷/۴ درصدی همراه خواهد بود، به نحوی که از ۵.۵۸۰.۰۰۰ تومان کمتر نباشد.

درباره مستمری ازکارافتادگان جزئی و نیز سایر افرادی که مستمری آنان به نسبت سنوات پرداخت حق بیمه برقرار شده است، به همان نسبت و مبتنی بر مصوبه فوق افزایش خواهد یافت. با توجه به حکم قانون بودجه سال ۱۴۰۱(مصوب مجلس شورای اسلامی) درخصوص صندوق‌های مختلف بازنشستگی (مبنی بر رشد ۱۰ درصدی حقوق بازنشستگان) و در راستای هماهنگ‌سازی پرداخت حقوق در همه صندوق‌های بازنشستگی، برای این دسته از مشمولان که دارای دریافتی بیش از حداقل باشند، افزایش ۱۰ درصدی اعمال می‌شود. همچنین به منظور کمک به معیشت مستمری‌بگیران بالاتر از حداقل، علاوه بر ۱۰ درصد مذکور، مبلغ ۶۵۰ هزار تومان (تا سقف دریافتی ماهانه ۱۰ میلیون تومان) به صورت ماهانه پرداخت خواهد شد.

انالله‌وانااليه‌راجعون

درگذشت مرحوم

حجت‌الاسلام سید محمود دعایی

ضایعه‌ای دردناک است. او نماد مهربانی، خلوص و انصاف بود که سایه‌اش پناه‌گاهی بی‌دریغ را به رخ می‌کشید. ما اندوهگین هجرت او شده‌ایم. این مصیبت را به جامعه مطبوعاتی کشور، فعالان فرهنگی، اجتماعی و سیاسی و خانواده بزرگوارش تسلیت می‌گوییم.

روزنامه شرق